



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Statuta prouincialia et synodalia ecclesie Colonie[n]sis (Köln)

Colonie, 29. IX. 1492

Primo de festis que su[n]t celebra[n]da.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30901

Item aliter bissextus sit seruandus
 Item de celebratiōe festoz annūciatiōis
 beate marie virginis et alioz sanctorz in
 fra octauas pasche venientiū.
 Item de festo trinitatis qñ sit tenendū
 et eucharistie, et nocturnis.
 Item de officio scholastici.
 Item de obseruatiā capituloz siue tracta
 tum capitulorum.
 Item de recipiendis quotidianis distri
 butionibus tpe interdicti.
 Item ne aliquis sacerdos plures q̄ vnā
 primam missam celebret.
 Item quibus diebus prochiani teneant
 venire ad ecclesiā suā prochiale.
 Item q̄ filiosi mutuū vl' debitū n̄ p̄hāt
 et q̄ clerici officia inhonesta n̄ exerceāt
 Item cōtra clericos cōsūrā clericalem et
 vestes clericales nō deferētes
 Item ne quis laicus arresset vel detineat
 bona clericorum.
 Item ne laici faciāt statuta in p̄iudiciū
 alicuius ecclesie.
 Item cōtra moniales violatas exēun
 tos suū monasteriū et cōtra violatores
 eorundem.

Iucipiunt statuta predicta:

In nomine sancte et indiuidue trinitatis.
 p̄is. et filij, et sp̄s sancti Amen. Anno
 eiusdē. M. C. C. septimo q̄rta die mē
 sis Martij, que ē crastinū dnice Inuoca
 me in dictione quita. Henricus dei
 gratia sancte Coloniē ecclesie archieps
 sacri imperij p̄ Italiā archicācellari⁹ dile
 ctus in ch̄o. Priorib⁹ maioris ecclesie
 aliaz ecclesiaz, caplis, collegijs, p̄uicis
 cōuentib⁹, ch̄ianitatū decanis, ecclesiarū
 rectorib⁹, alijsq; sue ciuitatis et dioceps
 Coloniē, ch̄ū fidelib⁹ vniuersis, salutem
 in dño sempiternā. Quoniam hūana
 natura lōge priorib⁹ solito t̄pibus labit
 ad delicta, et hūana cupiditas licitū mal
 et pacis emula, discordias et dissensio
 nes adinuenit q̄b⁹ hūana des ecclesiaz
 et clericoz libertas opprimē suscitāt nos

vniuersorum actibus finem quo possu
 mus remedio prospicere cupientes ad
 honorē dei sancte m̄ris rhomane ecclie
 necnō Coloniē, et filiaz ei⁹ p̄ ipaz pace et
 salubri statu, et libertate seruāda p̄des
 cessorū n̄rōrū statuta ordinaria cōfirmat
 m⁹ de cōsilio et assensu capli n̄ri et plar
 toz Coloniē, statuta edim⁹ infrascripta.

De celebratione festorum.

Et vniiformitas diuinorū et festo
 rum que p̄ āni circulū occurrūt
 obseruet. districte p̄cipim⁹ et mā
 dam⁹ vt oēs ecclesie tā cōuentuales q̄
 alie prochiales capitularia sua habeāt
 et corrigāt fm caplarū n̄m ecclesie Co
 loniē maioris, et festa infra scripta ch̄ū
 deles teneāt celebret solēniter et obser
 uent, videlz in Januario, festū Circūci
 sionis dñi, Ep̄hie, Agnetis virginis, Cō
 uersionis sancti pauli. In februario, fe
 sta purificationis beate virginis marie, Ca
 thedre petri, Mathie ap̄li. In martio
 Annūciationis beate virginis marie. In
 Aprili, nullū festū nisi forte festū pasche
 et Georgij martyris. In maio, festa ap̄lo
 rum philippi et Jacobi, Inuocōnis scō
 crucis. In Junio festū natiuitatis Jo
 hānis baptiste, petri et pauli ap̄loz In
 Julio, beate marie magdalene, Jacobi
 ap̄li, p̄thaleontis. In augusto, festa bea
 ti petri ad vincula, Laurētij, Assumpti
 onis beate virginis Marie, Bartholom
 ei apostoli, Decollationis Johannis
 baptiste. In Septēbru, festa Natiuitatis
 beate marie, Exaltatio sancte crucis, Ma
 thei apostoli, Sancti Michaelis archan
 geli. In octobri, festa beatorum Greco
 nis et victoris, Undecim milium vir
 ginum, Severini, Simonis et Jude
 ap̄postolorum. In Nouembri, festa omniū
 sanctorum, Martini, Cuniberti, Cecile
 virginis, Katherine virginis Andree
 apostoli. In decembri, festa Nicolai
 Thome apostoli, Natiuitas domi sancti
 Stephani, Sancti Iohis euāgeliste.
 E uij.

Statuta

sanctorum innocentium. Festus quoque pasche in quocumque mense accidat. Et festum penthecostes cum tribus diebus sequentibus ac dies ascensionis domini per se solent celebrari. Et volumus crastinum beate marie Magdalene quo corpora trium regum Colonia puenit. Et die dedicationis ecclesie. videlicet die beatorum Cosme et Damiani Coloniae tantum. sicut in die apostolorum cum solentate diuinorum et celebratio de populo obseruari. Preterea quilibet ecclesia festum sui patroni. et dedicationis solent pagat. Dia vero festa predictis exceptis non precipimus solent obseruari. Sed deuotionem hominum relinquat ita quod qui noluerit celebrare propter hoc non culpam nec penam incurrat. Prouiso tamen quod in dictis festis et in alijs infra scriptis. videlicet Fabiani et Sebastiani Agathe virginis Gregorii pape Benedicti. Ambrosii episcopi. Diuini apostolorum Augustini episcopi. barnabe apostoli. Egidij abbatis. Lamberti. Mauricii et sociorum eius. Iheronimi presbyteri. Remigij. Dionisij. Luce euangeliste. et lectioes obseruent. Ista tamen festa nisi ultimo postea nolimus ut populus cessando a suis opibus celebrare teneat.

Quoniam gloria in excelsis sit cantandum

Et statuimus ut in festo annuntiationis et in festo purificationis beate virginis marie et beati petri ad cathedram. beati Mathie apostoli. quoniam infra septuagesimam euenerit. Te deum laudamus. et Gloria in excelsis decantetur. Hoc adiecto quod quicunque Gloria in excelsis in quocumque festo decantat. super Te deum laudamus cantabit proter in tribus diebus hoc est in pasche in penthecostes vigilijs et in sancta nocte natiuitatis domini ante primam missam. et deum non cantabitur.

Que ferie sunt ieiunande.

Et statuimus quod in omnibus vigilijs videlicet assumptionis beate marie virginis. festorum pasche. penthecostes. natiuitatis domini. necnon apostolorum. et omnium sanctorum. ac beati Laurentij

Henrici.

martyris. Cum quarta et sexta ferijs ac sabbato quatuor temporum ieiunent. Ab his excipiuntur vigilie beati Iohannis euangeliste. et philippi et iacobi apostolorum que non ieiunantur. Letania maior. que est in die marci euangeliste. et letania minor que obseruantur per tres dies rogationum. videlicet scilicet tertia et quarta feria. Necnon secunda et quarta feria. ac sabbato post dominicam Misericordia domini. pro subitanea morte sancte consuetudine dioecesis Coloniensis. a carnibus abstinendo. a fidelium populo tenetur. Sanctorum quoque vigilie ieiunantur. quorum festiuitates feria secunda occurrunt. in precedenti sunt sabbato ieiunantur. Ieiunium vero sabbati locorum consuetudinibus durimus reseruandum.

Qualiter bissextus sit obseruandus

Item cum nonnulla discrepantia inter ecclesias conueniales et prochiales in officijs diuinorum de anno bissexti frequenter existat. Statuimus quod quocumque anno bissextus occurrat. quilibet ecclesia vigiliam beati Mathie apostoli super quam quarto ante non ipe bissextus cadit. ipsam vigiliam beati Mathie apostoli bissexto kalendas Martij in una littera kalendarij habito pro una die computando. in sequentem diem proroget et vltima die post vigiliam eandem festum beati mathie apostoli celebret iuxta hos versus. Bissexto sexte martis tenere kalende. Posteriore die celebrantur festa mathie. Si cadit in luncem domini suppone sequentem. Terminus et festum nunquam celebrantur eodem. Quod sic intelligendum est. quod si annus bissextus tunc dies illa que si non esset annus bissextus foret ipsa dies festi beati Mathie. erit vigilia dei festi. et deinde posteriori die celebrabitur festum nisi tunc in lucem domini. id est in diem dominicam enemat. quo casu trans